

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021-2023

Spis treści

Wykaz skrótów	2
Wprowadzenie	3
Podstawy prawne Programu Wspierania Rodziny	7
Zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny	7
Diagnoza demograficzna i społeczna.....	10
Sytuacja demograficzna i zasoby mieszkaniowe	10
Sytuacja społeczna	13
Zasoby instytucjonalne Gminy Miejskiej Hel	18
Analiza SWOT	19
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ HEL NA LATA 2021-2023	22
Cel główny i cele szczegółowe Programu Wspierania Rodziny	22
Realizacja, monitoring oraz ewaluacja Programu Wspierania Rodziny	28
Spis tabel i wykresów	30

Wykaz skrótów

MKRPA- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MZI- Miejski Zespół Interdyscyplinarny

PCPR- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PUP- Powiatowy Urząd Pracy

Wprowadzenie

Rodzina to podstawowy i trwały składnik społecznej organizacji, pojawiający się u wszystkich znanych ludów na różnych etapach ich rozwoju. Rodzina, jako podstawowa grupa społeczna, instytucja i środowisko wychowawcze wypełnia istotne funkcje zarówno w interesie społeczeństwa, jak i jednostki, zaspokajając również potrzeby biologiczne, psychiczne i społeczne swoich członków.

Funkcje rodziny to cele, do których zmierza życie i działalność rodzinna oraz zadania, jakie pełni rodzina na rzecz swoich członków. W szerokiej literaturze dotyczącej problematyki rodziny można znaleźć wiele klasyfikacji funkcji rodziny. Klasyfikacje te nie wykluczają się, nie zaprzeczają sobie nawzajem, raczej się uzupełniają i nakładają. Jednego z takich podziałów dokonał Z. Tyszka¹. Wymienia on dziesięć funkcji rodziny, które łączy w cztery podstawowe grupy:

1. Funkcje biopsychiczne:

- ✓ funkcja prokreacyjna;
- ✓ funkcja seksualna.

2. Funkcje ekonomiczne:

- ✓ funkcja materialno-ekonomiczna;
- ✓ funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca.

3. Funkcje społeczno-wyznaczające:

- ✓ funkcja klasowa;
- ✓ funkcja legalizacyjno-kontrolna.

4. Funkcje socjopsychologiczne:

- ✓ funkcja socjalizacyjna;
- ✓ funkcja kulturalna;
- ✓ funkcja rekreacyjno-towarzyska;
- ✓ funkcja emocjonalno-ekspresyjna.

---

¹ Z. Tyszka, *Socjologia rodziny*, Warszawa 1974, s.69.

Rodzina jako grupa społeczna i instytucja wychowawcza, ma z jednej strony wpływ na optymalizowanie wychowawcze i socjalizację dziecka, z drugiej strony zaburzone jej funkcje, wynikające z różnych negatywnych uwarunkowań życia rodzinnego, mogą doprowadzić do chaosu wychowawczego. Ze względu na pełnienie tych funkcji można wyróżnić dwie kategorie rodzin: rodziny funkcjonalne i dysfunkcjonalne.

We współczesnych rodzinach można zaobserwować pewne typowe procesy i zjawiska związane z jej funkcjonowaniem. Należy wśród nich wymienić²:

- ✓ znaczny wzrost zatrudnienia kobiet nie tylko z pobudek ekonomicznych (dążność do ciekawszego życia, samorealizacja),
- ✓ egalitaryzacja w małżeństwie i rodzinie, relatywne zmniejszenie się wartości dzieci dla rodziców (dobra konkurencyjne),
- ✓ dyferencjacja norm i wartości u poszczególnych członków rodziny, wypieranie przez współczesną cywilizację wartości tradycyjnych w tym także rodzinnych,
- ✓ autonomizacja członków rodziny, osłabienie spójności i dezintegracja znacznej części rodzin,
- ✓ wzrost liczby konfliktów małżeńskich i wzrost liczby rozwodów prowadzący do ich masowości,
- ✓ zmniejszenie się procentu osób pozostających w sformalizowanych związkach małżeńskich przy wzroście osób pozostających w alternatywnych dla rodziny związkach,
- ✓ występująca na dość szeroką skalę patologizacja społeczna i psychospołeczna części jednostek, mająca istotne reperkusje w życiu rodzinnym oraz mająca w znacznej mierze swe źródła w nieprawidłowo ukształtowanych rodzinach.

Dostrzega się zatem zmiany w modelach rodziny, społecznych funkcjach kobiety i mężczyzny, emancypację społeczną i zawodową kobiet, odkładanie decyzji o posiadaniu dzieci z powodu kariery zawodowej lub chęci samorealizacji. Pomimo tych procesów, rodzina wciąż uważana jest za najistotniejszą wartość i naturalne środowisko wychowawcze. Od charakteru oddziaływań rodziny, stosowanych metod oraz form wychowawczych zależy w dużej mierze to, jak będzie przebiegał rozwój dziecka. Rodzina jest więc tą szczególną instytucją wychowawczą, która wywiera specjalny wpływ na sferę poznawczą, emocjonalną

---

² Z. Tyska, *Rodzina we współczesnym świecie*, Poznań 2003, s. 103-104.

i motywacyjną dzieci i młodzieży. Właściwie funkcjonująca, o pozytywnej atmosferze korzystnie wpływa na wszechstronny rozwój dziecka³.

Istotnym problemem społeczeństwa jest to, że wywierający silny wpływ na rodzinę i jednostkę rozwój współczesnej cywilizacji generuje, oprócz pozytywnych, również zjawiska negatywne. Problemy i zagrożenia współczesnej rodziny mają oczywiście różny wymiar i wiele kierunków. Należy jednak podkreślić, że przemiany, jakie dokonują się we współczesnej rodzinie, mogą mieć wymiar pozytywny, jak i negatywny. Z jednej strony wpływają na polepszenie warunków życia rodziny (postęp techniczny, osiągnięcia medyczne), a z drugiej są przyczyną dezintegracji i dezorganizacji życia rodzinnego. Coraz częściej wskazuje się na problemy rodziny w wypełnianiu jej zadań, na trudności w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych oraz na brak wsparcia dla młodszego i starszego pokolenia⁴.

Do najczęściej wymienianych w literaturze czynników zagrażających współczesnej rodzinie, a zarazem wpływających na przeobrażenia życia rodzinnego można zaliczyć⁵:

- ✓ wzrastającą pauperyzację rodzin,
- ✓ wyjazdy rodziców za granicę w celach zarobkowych,
- ✓ dezintegrację wewnątrzrodzinną socjalizacji,
- ✓ osłabienie więzi emocjonalnych w rodzinie,
- ✓ wzrost atomizacji społecznej,
- ✓ wzrost anonimowości jednostek,
- ✓ upadek autorytetów rodzinnych,
- ✓ przesunięcia i zmiany w pozycjach i rolach w rodzinie,
- ✓ ograniczenie diety,
- ✓ dezintegrację rodziny i wzrost rozwodów,
- ✓ pluralizm w świecie wartości,
- ✓ wzrost rodzin problemowych i patologicznych,
- ✓ niską kulturę pedagogiczną rodziców.

---

³ M. Dubis, *Rodzina jako środowisko kształtowania wartości u dzieci* [w:] W. Kowalski (red.), *Rodzina wobec współczesnych wyzwań*, Lublin 2014.

⁴ M. Dubis, *Wychowanie w rodzinie w obliczu współczesnych zagrożeń* [w:] E. Grudzińska, M. Mikołajczyk (red.), *Wybrane problemy społeczne*, Warszawa 2018, s. 13-14.

⁵ Z. Tyska, *Współczesne rodziny polskie. Ich stan i kierunek przemian*, Poznań 2004, s. 83-85.

Rodzina pomimo wielu przemian, jakie w niej i wokół niej się dokonują, ma największy wpływ na człowieka w jego dzieciństwie. Prowadzone liczne badania nad funkcjonowaniem rodziny w kontekście społeczno– ekonomicznym, kulturowym i psychospołecznym dowodzą, że rodzina jest nadal podstawowym elementem społecznej struktury, najważniejszym środowiskiem wychowawczym, a pełnionych w niej i przez nią funkcji w żaden sposób nie można zastąpić. Zatem w interesie zarówno jednostek, jak i społeczeństwa leży prawidłowe funkcjonowanie rodziny oraz tworzenie sprzyjających warunków do jej rozwoju.

Lokalne samorządy odpowiadają za stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezwykle istotne i trudne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny, to działania nie tylko na rzecz konkretnej grupy, ale i całej wspólnoty, a jak wiadomo wspierając rodzinę przyczyniamy się nie tylko do jej rozwoju, ale i wzmacniania więzi w całej społeczności.

Opracowanie i realizacja Programu Wspierania Rodziny, jest zadaniem wynikającym z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Hel został opracowany na lata 2021-2023 i jest kontynuacją poprzedniego Programu (Program Wspierania Rodziny na lata 2018- 2020), a także dokumentem scalającym podejmowane działania na rzecz rodziny.

Podstawy prawne Programu Wspierania Rodziny

Niniejszy Program będzie realizowany w oparciu o akty prawne, w szczególności:

- ✓ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ✓ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- ✓ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ✓ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- ✓ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Program wpisuje się również w dokumenty strategiczne, m.in.:

- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Puckiego na lata 2016-2025;
- ✓ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021-2025;
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miejskiej Hel;
- ✓ Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Hel.

Zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji, niemogącej realizować funkcję opiekuńczo-wychowawczą oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa przede wszystkim na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Zapisy art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Hel realizuje za pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu.

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu należy:

- ✓ opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- ✓ tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- ✓ tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- ✓ finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające;
- ✓ współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- ✓ sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;
- ✓ prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do roku 2017, Ustawa z 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej była jedynym podstawowym aktem prawnym, który definiował różnorodne formy wsparcia rodziny na poziomie gminy. W grudniu 2016 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. W ślad za programem została uchwalona Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Wspomniane dokumenty zaczęły obowiązywać w styczniu 2017 roku. „Za życiem” wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Proponowana przez rząd pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Zgodnie z nowymi przepisami rodzinom, w których urodzi się dziecko z ciężką i nieodwracalną niepełnosprawnością albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Ustawa „Za życiem” przewiduje również m. in. że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą,

będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy.
Ustawa ma również znacznie usprawnić dostęp do świadczeń zdrowotnych.

Diagnoza demograficzna i społeczna

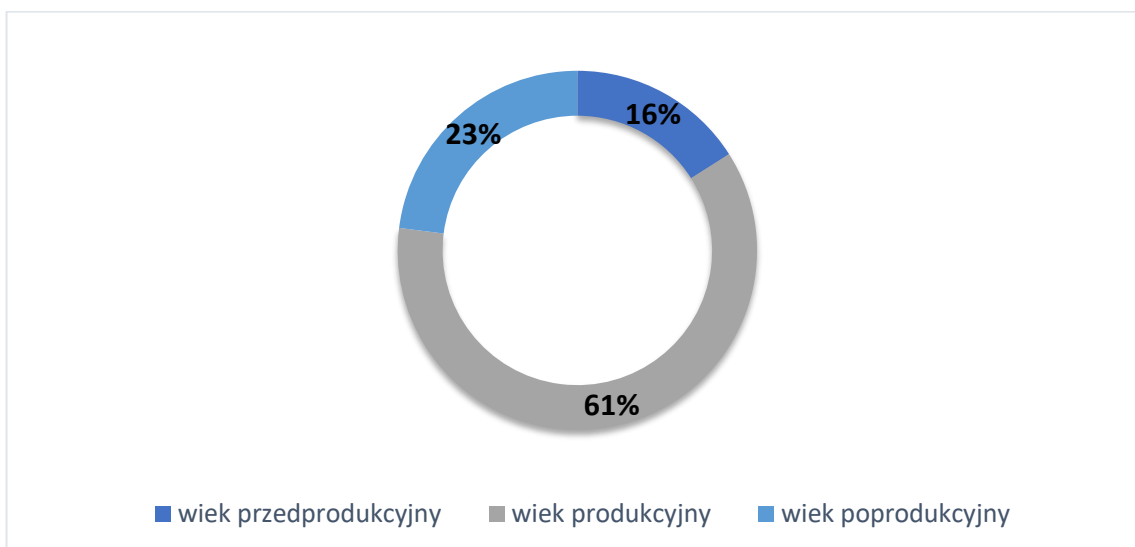
Sytuacja demograficzna i zasoby mieszkaniowe

Gmina Miejska Hel położona jest w północnej Polsce, województwo pomorskie, powiat pucki. Siedzibą gminy jest miasto Hel. Gmina zajmuje około 21 km² i znajduje się na samym końcu Mierzei Helskiej (jej długość wynosi ok. 34 km), w odległości ok. 13 km od Jastarni, 35 km od Władysławowa i ponad 80 km od aglomeracji gdańskiej.

Gminę Miejską Hel na koniec 2019 roku zamieszkiwało 3126 mieszkańców, z czego 51% stanowią kobiety, a 49% mężczyźni. Liczba ludności Helu od kilku lat utrzymuje się na poziomie ponad 3 tysięcy mieszkańców. 61% mieszkańców Gminy Miejskiej Hel jest w wieku produkcyjnym, 23% w wieku poprodukcyjnym, a 16% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym.

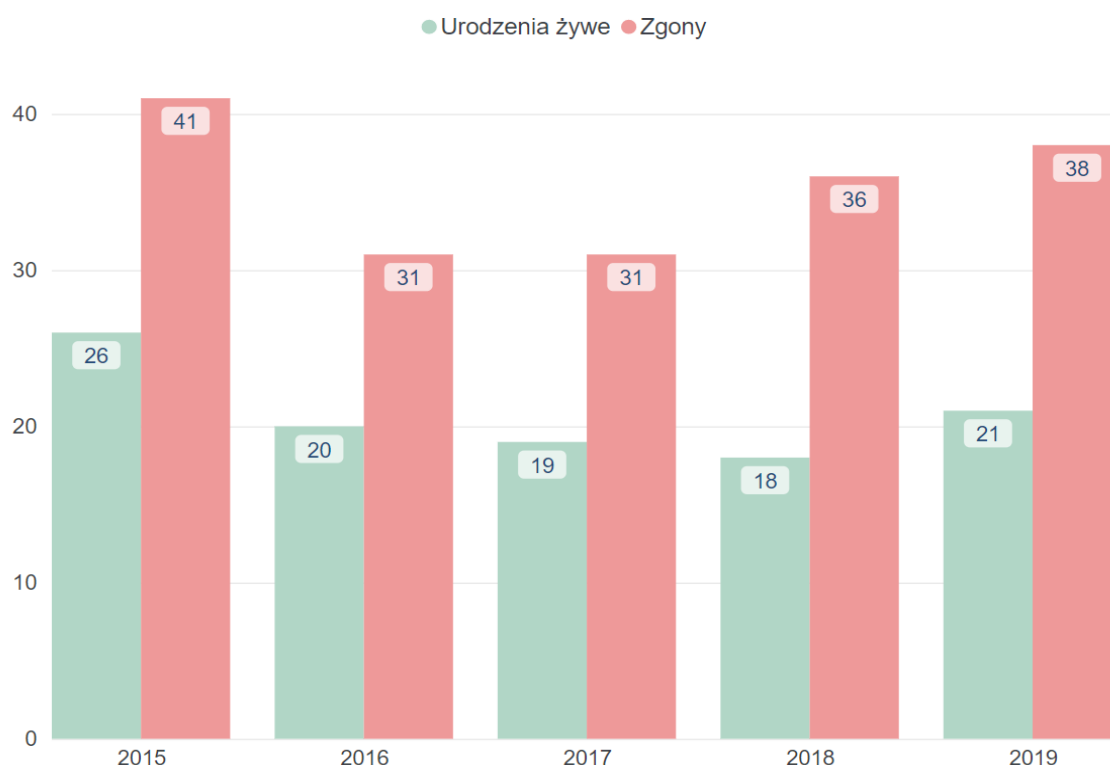
Odnosząc się do analizy zaprezentowanych poniżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 1. Ludność Miejskiej Hel w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe.

Dane przedstawione w poniższej tabeli odnoszą się do struktury przyrostu naturalnego, który w Gminie Miejskiej Hel na dzień 31.12.2019 wynosił -17. W 2019 roku urodziło się 21 dzieci oraz odnotowano 38 zgonów. Ten niekorzystny trend utrzymuje się od kilku lat i nie rekompensuje go większa liczba zameldowań mieszkańców na pobyt stały w stosunku do liczby wymeldowań. Niekorzystna sytuacja demograficzna Helu z jednej strony wpisuje się w trendy ogólnopolskie, jednakże z drugiej, świadczy o zmieniającym się wciąż charakterze Helu, w którym rolę dominującą przejmują funkcje turystyczno- usługowe.

Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Hel w latach 2015-2019.

Jedną z najważniejszych potrzeb społecznych jest mieszkanie i związana z tym kwestia dostępności mieszkaniowej, w szczególności dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tym zakresie ogromną rolę odgrywa samorząd i jego polityka mieszkaniowa. Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego⁶, w latach 2018-2019 mieszkań w Gminie Miejskiej Hel pozostawała na zbliżonym poziomie: 1776 mieszkań w 2018 roku oraz 1801 mieszkań w 2019 roku. W 2019 roku oddano 25 nowych mieszkań w gminie. Wśród nowo oddanych mieszkań nie było mieszkań poszerzających zasoby gminy.

⁶ https://gdansk.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_pomorskie/portrety_gmin/powiat_pucki/hel.pdf (dostęp: 30.03.2021)

Z danych Urzędu Miasta Hel wynika, że w latach 2018-2019 zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Hel wynosił 55 lokali komunalnych, z czego 10 to mieszkania socjalne. W latach 2018-2020 liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy wyniosła odpowiednio 10, 11 i 12. Inwestycje mieszkaniowe prowadzi Gmina Miejska Hel.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. W roku 2018 w Gminie Miejskiej Hel udzielono 387 takich świadczeń, a w roku 2019- 336 świadczeń.

Sytuacja społeczna

Na podstawie danych uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2017, 2018 oraz 2019, co przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Rodziny, którym przyznano świadczenie	141	151	138
Rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	141	151	138
Razem	141	151	138
Rodziny z dziećmi ogółem	41	43	27
O liczbie dzieci: 1	20	22	19
2	14	18	8
3	5	3	0
4	0	1	0
5	1	0	0
6	0	0	0
7 i więcej	0	0	0
Rodziny niepełne ogółem:	25	25	18
O liczbie dzieci:	16	15	14
1	6	9	4
2	3	1	0
3	0	0	0
4 i więcej	0	0	0

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że liczba rodzin którym decyzją przyznano świadczenia utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie. Należy jednak zauważyć, że 2018 roku nastąpił nieznaczny wzrost, a następnie w 2019 roku nieznaczny spadek liczby rodzin, którym przyznano świadczenia. Sytuacja wygląda dokładnie tak samo w przypadku rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy. Aczkolwiek, zmiana następuje zarówno w strukturze rodzin objętych pomocą, jak i liczbie rodzin będących beneficjentami pomocy społecznej. W analizowanym okresie najliczniejszą grupę stanowią rodzice z jednym dzieckiem. Jednakże, liczba rodzin z dwójką i trójką dzieci uległa dość znacznemu zmniejszeniu. Jeżeli chodzi o rodziny z trojgiem dzieci, to w 2019 roku już żadna taka rodzina nie korzystała ze świadczeń MOPS w Helu. Jeżeli chodzi o rodziny z sześciorgiem i więcej dzieci, to w analizowanym okresie rodziny takie nie występowały wśród rodzin objętych pomocą MOPS w Helu.

Kolejnym analizowanym obszarem są powody przyznawania pomocy. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Hel są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. W tabeli poniżej zaprezentowano szczegółowe dane w tym zakresie.

Tabela 2. Główne przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez MOPS w Gminie Miejskiej Hel w latach 2017-2019- liczba rodzin .

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Niepełnosprawność	50	65	52
Bezrobocie	51	40	31
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	97	71	69
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	38	28	20
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	46	61	52
Alkoholizm	23	17	22
Inne	9	6	7

Jak wynika z analiz tabeli choć głównym problemem na przestrzeni jest ubóstwo zauważyć można jego systematyczny spadek. Niestety poważnym problemem jest długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność, pomimo, że w roku 2019 można zaobserwować nieznaczny spadek liczby rodzin, którym udzielono pomocy z tych powodów. MOPS w Helu zatrudnia dwie opiekunki środowiskowe. Opiekunki środowiskowe zapewniają usługi opiekuńcze dla osób tego potrzebujących w zakresie zaspakajania codziennych potrzeb życiowych w zależności od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej.

Istotnym aspektem jest również kwestia bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece w pieczy zastępczej. Jedną z form wsparcia rodziny z dziećmi przeżywającej tego typu problemy jest pomoc asystenta rodziny. Jego działania ukierunkowane są przede wszystkim na poprawę funkcjonowania rodziny pod kątem wypełniania ról opiekuńczych, wychowawczych w stosunku do dzieci. Co istotne praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną przy ścisłej współpracy z pracownikiem socjalnym. Warto zaznaczyć, iż wskazane powyżej problemy są jak już wspomniano problemami wiodącymi. Istnieją jeszcze inne problemy, z powodu których mieszkańcy są zmuszeni skorzystać z pomocy Ośrodka, zostały one również wzięte pod uwagę podczas analizy sytuacji mieszkańców Helu.

Tabela 3. Korzystający z pomocy i wsparcia.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kotrakt socjalny (liczba zawartych)	1	6	0
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	6	7	7
Poradnictwo specjalistyczne	-	-	-
Praca socjalna	15	28	22
Interwencja kryzysowa	0	0	0

Analizując dane z powyższej tabeli można zauważyć, że w 2018 roku wzrosła liczba zawieranych kontraktów socjalnych, ale w roku 2019 nie zawarto już żadnego kontraktu socjalnego. Kontrakt socjalny jest pisemną umową pomiędzy osobą zgłaszającą się z prośbą o udzielenie pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym. Umowa ta jest spisywana w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej osoby zwracającej się o pomoc. W 2017 roku liczba zawartych kontraktów wynosiła 1, natomiast w 2018 roku ta liczba odpowiadała 6 kontraktom. Asystent rodziny obejmuje swoim wsparciem stałą liczbą rodzin, chociaż widoczne jest zwiększenie w roku 2018 o 1 rodzinę. W analizowanym okresie nie udzielano poradnictwa specjalistycznego. Na terenie Gminy Miejskiej Hel nie funkcjonuje również Punkt Interwencji Kryzysowej.

Pracownicy MOPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej, współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka, pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową, przeprowadzają wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji, podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp. W 2017 roku pracą socjalną objęto 15 rodzin, w 2018 roku liczba ta wzrosła niemalże dwukrotnie- do 28 rodzin, a następnie w roku 2019 spadła do 22 rodzin.

Kolejną formą pomocy oferowaną rodzinom przeżywającym trudności w funkcjonowaniu jest przydzielenie asystenta rodziny. W przypadku powzięcia przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Kierownik Ośrodka zleca przeprowadzenie w tej rodzinie wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodzinę, Kierownik Ośrodka przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, które korzystały z pomocy asystenta rodziny na przestrzeni trzech analizowanych lat.

Tabela 4. Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	6	7	7
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	0	0	0
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	6	7	7
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę:			
osiągnięcie celów	0	2	0
Zaprzestanie pracy przez rodzinę	1	0	0
brak efektów	0	0	0
inne np. przeprowadzka	0	0	1
			(rodzina zastępcza)

W analizowanym okresie obserwuje się względnie stałą liczbą rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. Wszystkie rodziny zmagające się z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zostały objęte pomocą asystenta po wcześniejszym wskazaniu przez pracownika socjalnego. W analizowanych latach 2017 – 2019 asystent rodziny zakończył pracy z 2 rodzinami po osiągnięciu zamierzonych celów, a z 1 rodziną zaprzestano pracę ze względu na umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej.

Zasoby instytucjonalne Gminy Miejskiej Hel

Wymienione poniżej zasoby instytucjonalne Gminy Miejskiej Hel, to instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą rodziny, w tym:

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ Powiatowa Komenda Policji,
- ✓ Straż Miejska w Helu,
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku,
- ✓ Punkt Pomocy Rodzinie w Helu,
- ✓ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- ✓ Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo” w Helu,
- ✓ placówki oświatowo – wychowawcze,
- ✓ zakłady opieki zdrowotnej,
- ✓ organizacje pozarządowe,
- ✓ kuratorzy sądowi,
- ✓ kościół.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najbardziej popularnych i rozpowszechnionych metod analitycznych. Jej nazwa wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów: *Strengths- Mocne (silne) strony; Weakneeses- Słabe strony; Opportunities- Szanse; Threats- Zagrożenia.*

Analiza SWOT przeważnie wykorzystywana jest do oceny wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych. Diagnoza i ocena szans oraz zagrożeń, wynikających z otoczenia, oraz potencjału wewnętrznego stanowi zbiór informacji na podstawie, których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla Gminy Miejskiej Hel przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w gminie, • współpraca instytucji oświatowych, kulturalnych oraz stowarzyszeń z instytucjami samorządu gminnego, • regularna organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych, • promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, • dobra baza rekreacyjno-sportowa i oświatowa • dostęp do szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak mieszkań chronionych, • brak placówek leczenia odwykowego, • ujemny przyrost naturalny, • mała liczba pracowników posiadających kompetencje do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą na salach gimnastycznych, w świetlicach; • niski poziom wykształcenia mieszkańców, • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie, • niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży,

<ul style="list-style-type: none"> • aktywna działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej, • aktywna działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku; • wykwalifikowani członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz MKRPA, • funkcjonowanie Punktu Pomocy Rodzinie wraz z dostępnością psychologa i instruktora terapii uzależnień, • funkcjonowanie grupy samopomocowej AA, • działalność Świetlicy Środowiskowej- dostępność placówki wsparcia dziennego; • zatrudnianie opiekunek środowiskowych w MOPS, które świadczą usługi pomocowe osobom starszym i niepełnosprawnym, • efektywna praca asystenta rodziny; • dostępność miejskiego przedszkola, • zapewnienie posiłków dzieciom z terenu Gminy, • system stypendialny dla dzieci, • zapewnienie bezpieczeństwa publicznego- Straż Miejska. 	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt niskie wynagrodzenie pracowników, • niska stopa życiowa części mieszkańców, • brak dostępu do zajęć edukacyjno-korekcyjnych dla sprawców przemocy, • niedostatecznie rozwinięta działalność wolontarystyczna, • postępujące obciążenie demograficzne- starzenie się społeczeństwa, • brak specjalistów do prowadzenia terapii grupowej i indywidualnej rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie; • brak inicjatywy do podjęcia leczenia ze strony osób uzależnionych.
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych, dodatnie saldo migracji, korzystna atmosfera wychowawcza i przyjazne środowisko domowe możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych, wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej, promocja gminy, działania wspierające wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą, rozwój i modernizacja bazy oświatowej; rozwój i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej, spadek ogólnej liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> utrzymujący się wskaźnik bezrobocia, zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy, niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów, wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień, występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej, ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ HEL NA LATA 2021-2023

Cel główny i cele szczegółowe Programu Wspierania Rodziny

Głównym celem wyznaczonym w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021-2023 jest:

***Stworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną i dzieckiem,
ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających
trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.***

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy Miejskiej Hel, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy pomocy rodzin wspierających;
- Udzielanie wsparcia rodzinom posiadającym trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dożywianie dzieci, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON)
- Udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą, problemem alkoholowym;
- Prowadzenie, finansowanie oraz poszerzanie oferty usług placówki wsparcia dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Bocianie Gniazdo”;
- Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży;

- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodzin i dzieci;
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- Zapewnianie usługi asystenta rodziny oraz monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny;
- Pomoc w organizowaniu ruchów samopomocowych, organizowanie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnorodnymi problemami;
- Udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.

Wskaźniki monitorujące:

- ✓ liczba utworzonych grup wsparcia;
- ✓ liczba osób biorących udział w spotkaniach grup wsparcia;
- ✓ liczba rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego;
- ✓ liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu pracy z asystentem rodziny;
- ✓ liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy środowiskowej;
- ✓ liczba wychowawców zatrudnionych w świetlicy środowiskowej;
- ✓ liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów;
- ✓ liczba rodzin wspierających;
- ✓ liczba rodzin objętych wsparciem rodzin wspierających;
- ✓ liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym;
- ✓ liczba realizowanych programów profilaktycznych;
- ✓ liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych;
- ✓ liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych;
- ✓ liczba dzieci korzystających ze stypendiów;
- ✓ liczba Niebieskich Kart wszczętych i zakończonych na skutek ustania przemocy;
- ✓ liczba sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjnoedukacyjnych;
- ✓ liczba osób biorących udział w spotkaniach grup dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Gmina Miejska Hel, MOPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Punkt Pomocy Rodzinie działający przy MOPS w Helu, Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo” w Helu, PCPR, MZI, MKRPA, Policja, sądy, prokuratura, PUP w Pucku, fundusz zdrowia

Termin realizacji: lata 2021-2023

II CEL SZCZEGÓŁOWY: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, radca prawny, logopeda itp.);
- Realizowanie działań i projektów sprzyjających umacnianiu rodziny (festyny, biesiady, spotkania z ciekawymi ludźmi);
- Wspieranie rodzicielstwa – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny” oraz Programu „Rodzina 500+”;
- Udzielanie wsparcia rodzinom, w których są osoby niepełnosprawne, a w szczególności niepełnosprawne dzieci;
- Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”;
- Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników MOPS;
- Umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych;
- Systematyczna współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami;
- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej;
- Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, lub specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę).

Wskaźniki monitorujące:

- ✓ liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym;
- ✓ liczba osób objętych wsparciem w ramach Programu „Rodzina 500+”;
- ✓ liczba zorganizowanych przedsięwzięć/ działań;
- ✓ liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach/ działaniach;
- ✓ liczba uczniów objętych wsparciem w ramach Programu „Dobry Start”;
- ✓ liczba osób objętych wsparciem pracowników GOPS;
- ✓ liczba osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny;
- ✓ liczba placówek wsparcia dziennego;
- ✓ liczba dzieci uczęszczających na zajęcia do placówek wsparcia dziennego;
- ✓ liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych;
- ✓ liczba rodzin objętych wsparciem, w których występuje problem niepełnosprawności.

Realizatorzy: Gmina Miejska Hel, MOPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Punkt Pomocy Rodzinie działający przy MOPS w Helu, Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo” w Helu, PCPR w Pucku, fundusz zdrowia

Termin realizacji: lata 2021-2023

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Zapewnienie dzieciom pobytu w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną, realizacja zadań;
- Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające;
- Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną;
- Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej;

- Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Wskaźniki monitorujące:

- ✓ liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny;
- ✓ liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu;
- ✓ liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- ✓ liczba rodzin wspierających korzystających ze wsparcia;
- ✓ liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej;
- ✓ liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach oraz kwota poniesionych wydatków;
- ✓ liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wziął pracownik socjalny/asystent rodziny;
- ✓ liczba spraw sądowych, w których udział wziął pracownik socjalny/ asystent rodziny;
- ✓ liczba spotkań w zespole ds. ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Realizatorzy: Gmina Miejska Hel, MOPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Punkt Pomocy Rodzinie działający przy MOPS w Helu, Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo” w Helu, PCPR w Pucku, sądy, prokuratura, kuratorzy zawodowi i społeczni

Termin realizacji: lata 2021-2023

IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Doskonalenie systemu wspierania rodziny

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny;
- Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie Gminy Miejskiej Hel
- Zapewnienie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach;
- Monitorowanie realizacji Programu Wspierania Rodziny;
- Zapewnienie dostępu do superwizji asystentom rodziny oraz pracownikom instytucji działających na rzecz wspierania rodziny;

- Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.

Wskaźniki monitorujące:

- ✓ liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny;
- ✓ liczba programów do których przystąpiła Gmina Miejska Hel oraz kwota pozyskanych dofinansowań;
- ✓ liczba osób biorących udział w formach doskonalenia zawodowego;
- ✓ liczba szkoleń doskonalenia zawodowego;
- ✓ liczba zorganizowanych superwizji;
- ✓ liczba pracowników biorących udział w superwizjach;
- ✓ liczba udzielonych informacji;
- ✓ coroczny projekt budżetu na realizację zadań.

Realizatorzy: Gmina Miejska Hel, MOPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Punkt Pomocy Rodzinie działający przy MOPS w Helu, Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo” w Helu, PCPR w Pucku, sądy, prokuratura, kuratorzy zawodowi i społeczni, MKRPA, MZI

Termin realizacji: lata 2021-2023

Realizacja, monitoring oraz ewaluacja Programu Wspierania Rodziny

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Hel mają charakter ciągły i są skierowane do rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Miejskiej Hel, w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Kolejno, adresatami Programu są rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej oraz rodziny, z których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również osób/ instytucji zajmujących działaniami na rzecz wspierania rodziny.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz Helu, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Pomocy Rodzinie, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe oraz placówki wsparcia dziennego.

Natomiast parterami w realizacji działań są: fundusz zdrowia, specjaliści, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy zawodowi i społeczni, inne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wymienione do celów szczegółowych wskaźniki monitoringowe, co pozwoli na bieżące podejmowanie ewentualnych działań korygujących. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń Programu. Ocena, ta w postaci sprawozdania z przebiegu realizacji Programu zostanie przedłożona Burmistrzowi Helu oraz Radzie Miejskiej do końca kwietnia każdego roku, po upływie pełnego roku realizacji Programu. Sprawozdanie będzie obejmowało między innymi dane z zakresu celów szczegółowych niniejszego Programu. Program będzie miał charakter otwarty, a jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania. Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.	13
Tabela 2. Główne przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez MOPS w Gminie Miejskiej Hel w latach 2017-2019- liczba rodzin	14
Tabela 3. Korzystający z pomocy i wsparcia.	15
Tabela 4. Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny.	17
Tabela 5. Analiza SWOT.	19
Wykres 1. Ludność Miejskiej Hel w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe.	10
Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Hel w latach 2015-2019.	11